

PLAN GOSPODARENJA OTPADOM GRADA VISA ZA RAZDOBLJE OD 2017.-2022. GODINE

Zeleni servis d.o.o.
veljača, 2018.

Naručitelj:	Grad Vis
Dokument:	Plan gospodarenja otpadom Grada Visa za razdoblje od 2017.-2022. godine
Izrađivač:	Zeleni servis d.o.o., Split
Broj projekta:	16 / 2018 - 1
Voditelj izrade:	Boška Matošić, dipl. ing. kem. teh. Tel: 021/325-196
Suradnici:	Nela Sinjkević, mag. biol. et oecol. mar. Tel: 021/325-196
	Marin Perčić, dipl. ing. biol. i ekol. mora
	Josipa Mirošavac, mag. oecol.
	Tina Veić, mag. oecol. et prot. nat.
	Smiljana Blažević, dipl. iur.
Direktorica:	Smiljana Blažević, dipl. iur.
Datum izrade:	Split, veljača, 2018.

M.P.

ZELENI SERVIS d.o.o. – pridržava sva neprenesena prava

ZELENI SERVIS d.o.o. nositelj je neprenesenih autorskih prava sadržaja ove dokumentacije prema članku 5. Zakona o autorskom pravu i srodnim pravima RH („Narodne novine“, br. 167/03). Zabranjeno je svako neovlašteno korištenje ovog autorskog djela, a napose umnožavanje, objavljivanje, davanje dobivenih podataka na uporabu trećim osobama kao i uporaba istih osim za svrhu sukladno ugovoru između **Naručitelja** i **Zelenog servisa**.

SADRŽAJ:

1	UVOD.....	5
2	ANALIZA, OCJENA STANJA I POTREBA U GOSPODARENJU OTPADOM NA PODRUČJU JEDINICE LOKALNE SAMOUPRAVE UKLJUČUJUĆI OSTVARENJE CILJEVA.....	6
2.1	PODACI O GRADU VISU	6
2.2	OCJENA STANJA I POTREBA U GOSPODARENJU OTPADOM NA PODRUČJU JEDINICE LOKALNE SAMOUPRAVE UKLJUČUJUĆI OSTVARENJE CILJEVA.....	8
2.3	CILJEVI GOSPODARENJA OTPADOM KOJE JE POTREBNO POSTIĆI DO 2022. U ODNOSU NA 2015.....	9
3	PODACI O VRSTAMA I KOLIČINAMA PROIZVEDENOG OTPADA, ODVOJENO SAKUPLJENOG OTPADA, ODLAGANJU KOMUNALNOG I BIORAZGRADIVOG OTPADA TE OSTVARENJE CILJEVA.....	10
3.1	KOMUNALNI OTPAD	10
3.2	PROIZVODNI OTPAD.....	11
3.3	OPASNI OTPAD	11
3.4	POSEBNE KATEGORIJE OTPADA	11
3.4.1	BIOOTPAD	12
3.4.2	OTPADNI TEKSTIL I OBUĆA	12
3.4.3	OTPADNA AMBALAŽA	12
3.4.4	OTPADNE GUME, OTPADNA ULJA, OTPADNE BATERIJE I AKUMULATORI I OTPADNA VOZILA.....	12
3.4.5	OTPAD KOJI SADRŽI AZBEST	12
3.4.6	MEDICINSKI OTPAD	12
3.4.7	OTPADNI ELEKTRIČNI I ELEKTRONIČKI UREĐAJI I OPREMA.....	13
3.4.8	OTPADNI BRODOVI I MORSKI OTPAD	13
3.4.9	GRAĐEVNI OTPAD	13
3.4.10	OTPADNI MULJ IZ UREĐAJA ZA PROČIŠĆAVANJE OTPADNIH VODA.....	13
4	PODACI O POSTOJEĆIM I PLANIRANIM GRAĐEVINAMA I UREĐAJIMA ZA GOSPODARENJE OTPADOM TE STATUSU SANACIJE NEUSKLAĐENIH ODLAGALIŠTA I LOKACIJA ONEČIŠĆENIH OTPADOM.....	14
5	PODACI O LOKACIJAMA ODBAČENOG OTPADA I NJHOVOM UKLANJANJU	15
6	MJERE POTREBNE ZA OSTVARIVANJE CILJEVA SMANJIVANJA ILI SPRJEČAVANJA NASTANKA OTPADA, UKLJUČUJUĆI IZOBRAZNO-INFORMATIVNE AKTIVNOSTI I AKCIJE PRIKUPLJANJA OTPADA.....	16
6.1	MJERE SPRJEČAVANJA NASTANKA OTPADA	17
6.2	IZOBRAZNO-INFORMATIVNE AKTIVNOSTI.....	21
6.3	AKCIJA PRIKUPLJANJA OTPADA	21
6.4	MJERE ZA REALIZACIJU CILJA 1.1 SMANJENJE UKUPNE KOLIČINE PROIZVEDENOG KOMUNALNOG OTPADA ZA 5% U ODNOSU NA UKUPNO PROIZVEDENU KOLIČINU KOMUNALNOG OTPADA U 2015. GODINI	23
6.5	MJERE ZA REALIZACIJU CILJA 1.2. ODVOJENO PRIKUPITI 60% KOMUNALNOG OTPADA (PAPIR, KARTON, STAKLO, PLASTIKA, METAL, BIOOTPAD I DR.).....	23
6.6	MJERE ZA REALIZACIJU CILJA 1.3. ODVOJENO PRIKUPITI 40% BIOOTPADA IZ KOMUNALNOG OTPADA.....	24
6.7	MJERE ZA REALIZACIJU CILJA 1.4. ODLOŽITI MANJE OD 25% KOMUNALNOG OTPADA.....	24
6.8	MJERE ZA REALIZACIJU CILJA 2.1. ODVOJENO PRIKUPITI 75% GRAĐEVNOG OTPADA.....	25
6.9	MJERE ZA REALIZACIJU CILJA 2.2. USPOSTAVITI SUSTAV GOSPODARENJA OTPADNIM MULJEM IZ UREĐAJA ZA PROČIŠĆAVANJE OTPADNIH VODA	25

6.10 MJERE ZA REALIZACIJU CILJA 2.3. UNAPRIJEDITI SUSTAV GOSPODARENJA OTPADNOM AMBALAŽOM	26
6.11 MJERE ZA REALIZACIJU CILJA 2.4. UNAPRIJEDITI SUSTAV GOSPODARENJA MORSKIM OTPADOM.....	26
6.12 MJERE ZA REALIZACIJU CILJA 2.5. USPOSTAVITI SUSTAV GOSPODARENJA OTPADNIM BRODOVIMA, PODRTINAMA I POTONULIM STVARIMA NA MORSKOM DNU	26
6.13 MJERE ZA REALIZACIJU CILJA 2.6. UNAPRIJEDITI SUSTAV GOSPODARENJA OSTALIM POSEBNIM KATEGORIJAMA OTPADA.....	26
6.14 MJERE ZA REALIZACIJU CILJA 3. UNAPRIJEDITI SUSTAV GOSPODARENJA OPASNIM OTPADOM	27
6.15 MJERE ZA REALIZACIJU CILJA 4. SANIRATI LOKACIJE ONEČIŠĆENE OTPADOM	27
6.16 MJERE ZA REALIZACIJU CILJA 5. PROVOĐENJE IZOBRAZNO-INFORMATIVNIH AKTIVNOSTI.....	27
6.17 MJERE ZA REALIZACIJU CILJA 6. UNAPRIJEDITI INFORMACIJSKI SUSTAV GOSPODARENJA OTPADOM.....	28
6.18 MJERE ZA REALIZACIJU CILJA 7. UNAPRIJEDITI NADZOR NAD GOSPODARENJEM OTPADOM	28
6.19 MJERE ZA REALIZACIJU CILJA 8. UNAPRIJEDITI UPRAVNE POSTUPKE U GOSPODARENJU OTPADOM.....	28
7 PROJEKTI VAŽNI ZA PROVEDBU PLANA GOSPODARENJA OTPADOM REPUBLIKE HRVATSKE I PLANA GOSPODARENJA OTPADOM JLS.....	29
8 OPĆE MJERE ZA GOSPODARENJE OTPADOM, OPASNIM OTPADOM I POSEBNIM KATEGORIJAMA OTPADA	30
8.1 OPĆE MJERE ZA GOSPODARENJE OTPADOM, OPASNIM OTPADOM I POSEBNIM KATEGORIJAMA OTPADA	30
9 MJERE PRIKUPLJANJA MIJEŠANOG KOMUNALNOG OTPADA I BIORAZGRADIVOG KOMUNALNOG OTPADA	32
10 MJERE ODVOJENOG PRIKUPLJANJA OTPADNOG PAPIRA, METALA, STAKLA I PLASTIKE TE KRUPNOG (GLOMAZNOG) KOMUNALNOG OTPADA	34
11 POPIS PROJEKATA VAŽNIH ZA PROVEDBU ODREDBI PLANA GOSPODARENJA OTPADOM GRADA VISA.....	36
12 ORGANIZACIJSKI ASPEKTI, IZVORI I VISINA FINACIJSKIH SREDSTAVA ZA PROVEDBU MJERA GOSPODARENJA OTPADOM.....	38
13 ROKOVI I NOSITELJI IZVRŠENJA PLANA GOSPODARENJA OTPADOM GRADA VISA.....	40

1 UVOD

Sukladno postojećim zakonskim propisima Grad Vis donosi Plan gospodarenja otpadom za razdoblje 2017. – 2022. čijom provedbom će se nastojati postići sljedeće:

- uspostaviti sustav cjelovitog gospodarenja otpadom u skladu sa Planom gospodarenja otpadom RH za razdoblje 2017. – 2022. godine ,
- povećati udio odvojeno prikupljanog otpada,
- recikliranje i ponovna uporaba otpada,
- smanjenje udjela biorazgradivog otpada u komunalnom otpadu,
- smanjenje količina otpada koje se odlažu na odlagalištima,
- smanjivanje štetnih utjecaja otpada na okoliš,
- sanacija lokacija onečišćenih otpadom,
- samoodrživo financiranje sustava gospodarenja komunalnim otpadom.

Gospodarenje otpadom čini skup aktivnosti, odluka i mjera usmjerenih na sprječavanje nastanka otpada, smanjivanje količina otpada i/ili njegovih štetnih utjecaja na okoliš, skupljanje, prijevoz, uporabu, te nadzor nad tim djelatnostima i skrb za zatvorena odlagališta na gospodarski učinkovit i po okoliš prihvatljiv način.

Zakon o održivom gospodarenju otpadom („Narodne novine“, br. 94/13, 73/17) i Plan gospodarenja otpadom Republike Hrvatske za razdoblje 2017.-2022. godine („Narodne novine“ 3/17, dalje u tekstu Plan gospodarenja otpadom Republike Hrvatske) sadrže okvir planova gospodarenja otpadom jedinica lokalne samouprave.

Plan gospodarenja otpadom jedinice lokalne samouprave sadrži najmanje sljedeće:

1. analizu, te ocjenu stanja i potreba u gospodarenju otpadom na području jedinice lokalne samouprave uključujući ostvarenje ciljeva,
2. podatke o vrstama i količinama proizvedenog otpada, odvojeno sakupljenog otpada, odlaganju komunalnog i biorazgradivog otpada te ostvarivanju ciljeva,
3. podatke o postojećim i planiranim građevinama i uređajima za gospodarenje otpadom te statusu sanacije neusklađenih odlagališta i lokacija onečišćenih otpadom,
4. podatke o lokacijama odbačenog otpada i njihovom uklanjanju,
5. mjere potrebne za ostvarenje ciljeva smanjivanja ili sprječavanja nastanka otpada, uključujući izobrazno-informativne aktivnosti i akcije prikupljanja otpada,
6. opće mjere za gospodarenje otpadom, opasnim otpadom i posebnim kategorijama otpada,
7. mjere prikupljanja miješanog komunalnog otpada i biorazgradivog komunalnog otpada,
8. mjere odvojenog prikupljanja otpadnog papira, metala, stakla i plastike te krupnog (glomaznog) komunalnog otpada,
9. popis projekata važnih za provedbu odredbi Plana,
10. organizacijske aspekte, izvore i visinu financijskih sredstava za provedbu mjera gospodarenja otpadom,
11. rokove i nositelje izvršenja Plana.

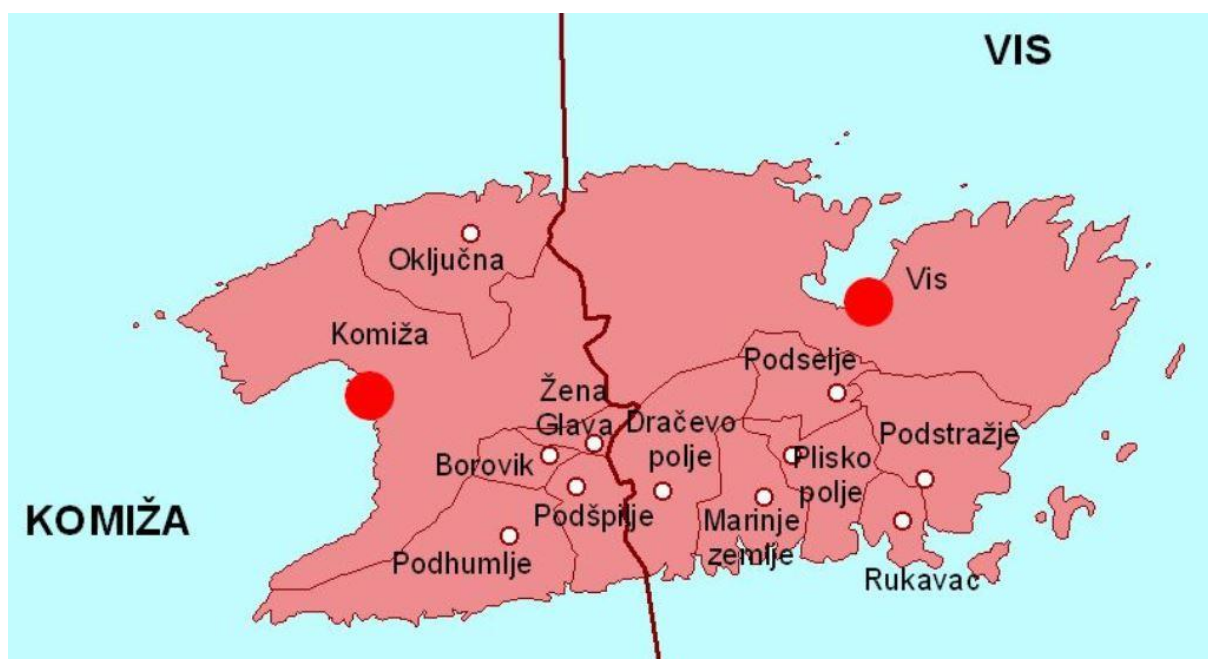
2 ANALIZA, OCJENA STANJA I POTREBA U GOSPODARENJU OTPADOM NA PODRUČJU JEDINICE LOKALNE SAMOUPRAVE UKLJUČUJUĆI OSTVARENJE CILJEVA

2.1 PODACI O GRADU VISU

Otok Vis s pripadajućim otocima (Palagruža, Biševo, Brusnik, Jabuka, Sv. Andrija) smješten je na jugu Splitsko-dalmatinske županije. Na otoku Visu nalaze se dva grada, Komiža na zapadnoj obali i Vis na sjeveroistočnoj obali otoka.

Administrativno područje Grada Visa zauzima površinu od 52,23 km². Prema popisu stanovništva iz 2011. godine¹ na području Grada popisano je 1.934 stanovnika, od kojih 95% živi u centralnom naselju Vis.

Grad Vis administrativno se sastoji od 9 naselja: Dračevo Polje, Marinje Zemlje, Milna, Plisko Polje, Podselje, Podstražje, Rogačić, Rukavac i Vis.

Slika 2.1.-1: Geografski položaj Grada Visa

Sukladno Uredbi o ekološkoj mreži („Narodne novine“ br. 124 i 105/15) unutar obuhvata predmetnog Plana odnosno Grada Visa nalaze se područja ekološke mreže značajna za vrste i stanišne tipove - HR2000942 Otok Vis, HR3000097 Otok Vis – podmorje, HR3000469 Viški akvatorij, HR3000096 JI strana o. Visa, te područja ekološke mreže značajna za ptice - HR1000039 Pučinski otoci.

¹ <https://www.dzs.hr/>

U obuhvatu Grada Komiže temeljem Zakona o zaštiti prirode („Narodne novine“, broj 80/13 i 15/18) nalaze se sljedeća zaštićena područja; spomenik prirode- Zelena špilja, značajni krajobraz-otok Ravnik i značajni krajobraz- Uvala Stiniva na otoku Visu.

Tablica 2.1.-1.: Broj stanovnika po naseljima

NASELJA	Stanovnici 2001.god.	Stanovnici 2011. god.
DRAČEVO POLJE	8	13
MARINJE ZEMLJE	35	63
MILNA	19	30
PLISKO POLJE	21	19
PODSELJE	23	19
PODSTRAŽJE	23	40
ROGAČIĆ	8	12
RUKAVAC	47	66
VIS	1776	1672

Prema popisu stanovništva 2011. godine na području Grada Visa popisano je 784 kućanstava, a prosječna veličina domaćinstva je 2,36 člana.

Dobna struktura Grada Visa pokazuje da je stanovništvo uvedeno u proces starenja s indeksom starenja 203,3². Ovaj broj predstavlja postotni udio osoba starih 60 i više godina u odnosu na broj osoba starih 0-19 godina. Indeks veći od 40% kazuje da je stanovništvo određenog područja zašlo u proces starenja.

² Državni zavod za statistiku, objavljeni podaci, kontingenti stanovništva po gradovima/općinama, Popis 2011

2.2 OCJENA STANJA I POTREBA U GOSPODARENJU OTPADOM NA PODRUČJU JEDINICE LOKALNE SAMOUPRAVE UKLJUČUJUĆI OSTVARENJE CILJEVA

Na području Grada Visa komunalne djelatnosti obavlja Gradina Vis d.o.o., trgovačko društvo za obavljanje komunalne djelatnosti i pružanje usluga u nautičkom turizmu čije je sjedište u Visu. Prikupljeni komunalni otpad se odlaže na službenom neuređenom odlagalištu Wellington koje se nalazi na području Grada Visa.

Organiziranim sakupljanjem otpada obuhvaćeno je oko 99% stanovništva Grada Visa. Dinamika odvoza komunalnog otpada tijekom turističke sezone odvija se svaki dan dva puta za naselje Vis, dok za ostala naselja jednom svaki dan, osim nedjelje. Odvoz otpada u razdoblju van turističke sezone odvija se svaki dan na području naselja Vis, dok se za druga naselja odvoz obavlja dva puta tjedno.

Odvoz komunalnog otpada obavlja se sljedećim prijevoznim sredstvima:

- kamion smečar – Mercedes 1517 – kapaciteta 16 m³, 1996. godine;
- kamion Mercedes Atego 1222K 4X2 sa nadogradnjom rotopres zapremine 10 m³, 2011. godine;
- kamion Iveco Daily 35C13 sa nadogradnjom Rossi Qube zapremine 5,5 m³, 2014. godine;
- kamion Iveco Daily 35C13D (zatvoren sa samoistovar), 2005. godine

Sustav prikupljanja komunalnog otpada iz kućanstva odvija se u plastičnim posudama (kantama od 120/140 l) i kontejnerima od 1.000 l

Svaki korisnik ima pravo na jedan odvoz glomaznog otpada godišnje bez naknade. Na području Grada Visa postavljeno je 7 zelenih otoka za prikupljanje odvojenog otpada, sa spremnicima za papir, staklo, plastiku, metal i tekstil

Na području Grada Visa utvrđene su tri zone za plaćanje komunalne naknade:

- I ZONA – Naselje Vis,
- II ZONA – Naselja: Bargujac, Marinje Zemlje, Milna, Plisko polje, Podselje, Podstražje, Rukavac
- III ZONA – Naselja: Dračevo polje, Rogačić i Stončica.

Mjesečni iznos komunalne naknade (N) predstavlja umnožak obračunske površine (P), vrijednost boda (B), koeficijenta zone (Kz) i koeficijenta namjene (Kn).

$$N = P \times B \times Kz \times Kn$$

U tijeku je izrada novog Cjenika javne usluge prikupljanja miješanog komunalnog otpada sukladno Uredbi o gospodarenju komunalnim otpadom („Narodne novine“, br. 50/17).

Od objekata društvenog značaja na području Grada Visa nalazi se dječji vrtić, osnovna i srednja škola, Dom zdravlja s ambulantom, Dom umirovljenika, ljekarna, , Kulturni centar u sklopu kojeg se nalazi gradska knjižnica i područna glazbena škola, Hrvatski dom Vis i kino. Od hotelskih smještaja na području Grada nalaze se: Hotel Issa, Tamaris i Hotel San Giorgio.

2.3 CILJEVI GOSPODARENJA OTPADOM KOJE JE POTREBNO POSTIĆI DO 2022. U ODNOSU NA 2015.

Sukladno ocjeni postojećeg stanja u gospodarenju otpadom i obaveza koje Republika Hrvatska mora postići prema europskom i nacionalnom zakonodavstvu, Planom gospodarenja otpadom Republike Hrvatske postavljeni su ciljevi koji se moraju realizirati do 2022. godine.

Trenutno stanje u području sakupljanja komunalnog otpada na području Grada Visa nije zadovoljavajuće, imajući u vidu ciljeve koji trebaju biti ostvareni shodno Planu gospodarenja otpadom Republike Hrvatske.

Tablica 2.3.-1.: Ciljevi gospodarenja otpadom koje je potrebno postići do 2022. godine u odnosu na 2015. godinu.

Br.	Cilj		
1.	Unaprijediti sustav gospodarenja komunalnim otpadom	Cilj 1.1.	Smanjiti ukupnu količinu proizvedenog komunalnog otpada za 5 %
		Cilj 1.2.	Odvojeno prikupiti 60 % mase proizvedenog komunalnog otpada (papir, staklo, plastika, metal, biootpad i dr.)
		Cilj 1.3.	Odvojeno prikupiti 40 % mase proizvedenog biootpada koji je sastavi dio komunalnog otpada
		Cilj 1.4.	Odložiti na odlagališta manje od 25 % mase proizvedenog komunalnog otpada
2.	Unaprijediti sustav gospodarenja posebnim kategorijama otpada	Cilj 2.1.	Odvojeno prikupiti 75 % mase proizvedenog građevnog otpada
		Cilj 2.2.	Uspostaviti sustav gospodarenja otpadnim muljem iz uređaja za pročišćavanje otpadnih voda
		Cilj 2.3.	Unaprijediti sustav gospodarenja otpadnom ambalažom
		Cilj 2.4.	Uspostaviti sustav gospodarenja morskim otpadom
		Cilj 2.5.	Uspostaviti sustav gospodarenja otpadnim brodovima, podrtinama i potonulim stvarima na morskom dnu
		Cilj 2.6.	Unaprijediti sustav gospodarenja ostalim posebnim kategorijama otpada
3.	Unaprijediti sustav gospodarenja opasnim otpadom		
4.	Sanirati lokacije onečišćene otpadom		
5.	Kontinuirano provoditi izobrazno-informativne aktivnosti		
6.	Unaprijediti informacijski sustav gospodarenja otpadom		
7.	Unaprijediti nadzor nad gospodarenjem otpadom		
8.	Unaprijediti upravne postupke u gospodarenju otpadom		

3 PODACI O VRSTAMA I KOLIČINAMA PROIZVEDENOG OTPADA, ODVOJENO SAKUPLJENOG OTPADA, ODLAGANJU KOMUNALNOG I BIORAZGRADIVOG OTPADA TE OSTVARENJE CILJEVA

3.1 KOMUNALNI OTPAD

Prema podacima tvrtke Gradina Vis d.o.o. količina sakupljenog miješanog komunalnog i glomaznog otpada na području Grada Visa za razdoblje od 2015. do 2016. godine prikazana je u tablici 3.1.-1..

Tablica 3.1.-1.: Količine sakupljenog komunalnog i glomaznog otpada

Godina	Miješani komunalni otpad (t)	Glomazni otpad (t)
2017.	1.515,5	21,5
2016.	1.507,40	22
2015.	1.522,9	-

Navedene količine miješanog komunalnog otpada predstavljaju zbroj količina otpada koji proizvede stanovništvo i otpada koji nastaje od pravnih subjekata.

Sastav komunalnog miješanog otpada nije poznat, te je isti uzet prema podacima iz Plana gospodarenja otpadom Republike Hrvatske za razdoblje 2017. – 2022. godine (Tablica 3.1.-2.).

Tablica 3.1.-2.: Procijenjeni sastav miješanog komunalnog otpada

Sastavnica	Maseni udio (%)	Količina sastavnica miješanog komunalnog otpada za 2016. godinu (t)
Biorazgradivi otpad		
Kuhinjski otpad	30,9	465,7
Papir i karton	23,2	349,7
Koža i kosti	0,5	7,5
Drvo	1	15,1
Vrtni otpad	5,7	85,9
Tekstil i odjeća	3,7	55,7
Ukupno biorazgradivi otpad	65	979,8
Otpad koji nije biorazgradiv		
Staklo	3,7	55,7
Metali	2,1	31,65
Plastika	22,9	345,2
Guma	0,2	3,0
Ostalo(zemlja, prašina, pijesak, nedefinirano)	6,3	94,9
Ukupno otpad koji nije biorazgradiv	35,2	530,6

Tablica 3.1.-3.: Broj ostvarenih turističkih noćenja na području Grada Visa

Godina	Ukupan broj noćenja	Broj noćenja u privatnom smještaju	Broj noćenja u hotelskom smještaju
2017.	168.649	122.910	34.685
2016.	167.062	120.366	33.999

3.2 PROIZVODNI OTPAD

Na području Grada Visa nastaju različite vrste proizvodnog otpada za koji su odgovorni proizvođači/posjednici otpada.

3.3 OPASNI OTPAD

Na području Grada nastaju različite vrste opasnog otpada za koji su odgovorni proizvođači/posjednici otpada. Opasni otpad nastaje u raznim gospodarskim subjektima, koji sukladno propisima gospodarenja otpadom zbrinjavaju nastali otpad na propisan način. Grad ne raspolaže sa podacima o količinama ove vrste otpada.

Problematicni otpad je opasni otpad iz kućanstva (istrošene baterije, ambalaža od kemikalija, pesticida, boja, ulja, sredstava za čišćenje; fluorescentne cijevi i ostali otpad koji sadrži živu; posude pod tlakom, ostaci lijekova, infektivni materijal, razni drugi predmeti koji sadrže opasne elemente i spojeve), a građani ga mogu odložiti u reciklažnim dvorištima ili na prodajnim mjestima proizvoda od kojih je nastao taj opasni otpad.

3.4 POSEBNE KATEGORIJE OTPADA

Posebnim kategorijama otpada smatraju se: biootpad, otpadni tekstil i obuća, otpadna ambalaža, otpadne gume, otpadna ulja, otpadne baterije i akumulatori, otpadna vozila, otpad koji sadrži azbest, medicinski otpad, otpadni električni i elektronički uređaji i oprema, otpadni brodovi, morski otpad, građevni otpad, otpadni mulj iz uređaja za pročišćavanje otpadnih voda, otpad iz proizvodnje titan dioksida, otpadni poliklorirani bifenili i poliklorirani terfenili.

Posebnom kategorijom otpada smatra se i:

1. određeni otpad za kojeg, temeljem analize postojećeg stanja o gospodarenju tim otpadom, ministar odlukom utvrdi da je radi ispunjavanja zahtjeva iz članaka 6., 7. i 9. Zakona o održivom gospodarenju otpadom potrebno odrediti poseban način gospodarenja tim otpadom,
2. određeni otpad za kojeg je propisom Europske unije uređen način gospodarenja.

3.4.1 BIOOTPAD

Na području Grada biootpad se zajedno, bez odvajanja, sakuplja i odlaže sa miješanim komunalnim otpadom. Prema podacima komunalnog poduzeća sakupljeno je 86 tona biorazgradivog otpada u 2017. godini.

3.4.2 OTPADNI TEKSTIL I OBUĆA

Na području Grada osigurano je odvojeno prikupljanje tekstila i obuće putem 4 spremnika za tekstil koji su smješteni u sklopu zelenih otoka.

3.4.3 OTPADNA AMBALAŽA

Otpadna ambalaža koja je u sustavu poticajnih naknada uredno se sakuplja. Ostala ambalaža iz gospodarskog sektora se predaje ovlaštenim sakupljačima uz propisanu dokumentaciju. Prema podacima komunalnog poduzeća sakupljeno je 10,5 tona ambalaže od papira i kartona u 2017. godini.

3.4.4 OTPADNE GUME, OTPADNA ULJA, OTPADNE BATERIJE I AKUMULATORI I OTPADNA VOZILA

Uspostavljen je sustav prikupljanja za otpadne gume, otpadna ulja, otpadne baterije i akumulatore te otpadna vozila. Proizvođači/posjednici navedenih vrsta otpada otpad predaju ovlaštenim sakupljačima uz propisanu dokumentaciju.

3.4.5 OTPAD KOJI SADRŽI AZBEST

Na području Grada Visa uspostavljen je sustav prikupljanja otpada koji sadrži azbest. Ova vrsta otpada najčešće nastaje pri rekonstrukciji stambenih i drugih objekata te vodovodne mreže i sustava javne odvodnje. Zbrinjavanje građevnog otpada koji sadrži azbest koji je nastao na teritoriju Republike Hrvatske od posebnog je interesa za Republiku Hrvatsku. Zbrinjavanje otpada koji sadrži azbest obavlja se na posebno izgrađenim plohami odlagališta i neusklađenih odlagališta – kazetama za zbrinjavanje azbesta. Kazeta za zbrinjavanje azbesta nalazi se na odlagalištu Wellington u Visu.

3.4.6 MEDICINSKI OTPAD

Medicinski otpad nastaje u zdravstvenim ustanovama za liječenje ljudi te veterinarskim ambulancama. Odgovornost je na proizvođaču otpada te oni uredno predaju medicinski otpad ovlaštenim sakupljačima uz propisanu dokumentaciju.

Na području Grada nalazi se Dom zdravlja s ambulantom, Dom umirovljenika te ljekarna.

3.4.7 OTPADNI ELEKTRIČNI I ELEKTRONIČKI UREĐAJI I OPREMA

Sakupljanje otpadnih električnih i elektroničkih uređaja i opreme na području Grada Visa osigurano je putem ovlaštenog koncesionara (Tehnomobil d.o.o., Split). na besplatni telefon 0800 444 110.

3.4.8 OTPADNI BRODOVI I MORSKI OTPAD

Udruge, ronici uz suradnju komunalnog poduzeća organiziraju jednom godišnje akcije čišćenja plaža i podmorja (podaci o skupljenim količinama nisu evidentirani).

3.4.9 GRAĐEVNI OTPAD

Na području Grada Visa nije uspostavljen sustav prikupljanja građevnog otpada. Sukladno Zakonu o održivom gospodarenju otpadom, osoba koja odlaže građevni otpad dužna je plaćati naknadu za odlaganje građevnog otpada.

U nacionalnom je interesu da građevinski otpad ne završi na divljim deponijama, nego da se kontrolirano odlaže i u potpunosti reciklira kako bi se ponovo iskoristio za građevinski materijal.

3.4.10 OTPADNI MULJ IZ UREĐAJA ZA PROČIŠĆAVANJE OTPADNIH VODA

Uspostava gospodarenja otpadnim muljem iz uređaja za pročišćavanje otpadnih voda u nadležnosti je Ministarstva zaštite okoliša i energetike, Ministarstva poljoprivrede te Hrvatskih voda. Očekuje se donošenje Akcijskog plana upravljanja ovom vrstom otpada.

Na području Grada Visa nalazi se mehanički pročištač otpadnih voda. Primarna obrada otpadnih voda u mehaničkom pročištaču odvija se pomoću grube rešetke na kojoj se zaustavlja krupni otpad, a zatim se obrada otpadne vode provodi u kompaktnom uređaju koji se sastoji od fine rešetke i taložnice. Prikupljene otpadne vode nakon mehaničkog se pročišćavanja slobodno ispuštaju u otvoreno more na dva mjesta. U planu je dogradnja sustava odvodnje s uređajem za pročišćavanje i podmorskim ispustom.

Imajući u vidu da sav sakupljeni miješani komunalni otpad te biorazgradivi otpad sa područja Grada Visa završi na postupku odlaganja na lokaciji odlagališta „Wellington“ može se zaključiti da nisu ostvareni ciljevi postavljeni Planom gospodarenja otpadom Republike Hrvatske.

4 PODACI O POSTOJEĆIM I PLANIRANIM GRAĐEVINAMA I UREĐAJIMA ZA GOSPODARENJE OTPADOM TE STATUSU SANACIJE NEUSKLAĐENIH ODLAGALIŠTA I LOKACIJA ONEČIŠĆENIH OTPADOM

Na području Grada Visa postoji službeno odlagalište „Wellington“ koje se koristi od 1963. godine, a smješteno je istočno od najbliže građevinske zone grada na udaljenosti od oko 2.800 m. Površina na kojoj je odložen otpad iznosi oko 3 ha, a okoliš odlagališta su šuma i makija. Odlagalište nije ograđeno, postoji objekt za zaposlene i videonadzor. Prema postojećim podacima, u prosjeku se dnevno odlaže oko dvije tone komunalnog otpada, a osim komunalnog otpada odlaže se građevinski, glomazni. Procjenjuje se da je do danas na odlagalištu ukupno odloženo oko 35.000 tona komunalnog otpada.

Od projektne dokumentacije za sanaciju odlagališta izgrađena je Studija o utjecaju na okoliš sanacije odlagališta otpada Wellington 2011. godine od tvrtke Institut IGH d.d., zatim lokacijska dozvola za sanaciju odlagališta komunalnog otpada i njegovo korištenje do uspostave regionalnog centra za gospodarenje otpadom prema Idejnim građevinskim projektom izrađenim od strane tvrtke H-PROJEKT d.o.o. Krajem 2014. godine je ishođena i Građevinska dozvola za izvođenje sanacije odlagališta. Međutim prije sanacije ide se u izgradnju infrastrukturnih priključaka do odlagališta.

Planirana sanacija obuhvaća preoblikovanje postojećeg otpada i njegovo prekrivanje završnim prekrivnim sustavom, izuzev dijela na kojem je izvedena ploha za prihvrat građevinskog otpada koji sadrži azbest. Nova ploha će se formirati na prostoru novog dijela odlagališta na način da će se postojeći otpad preoblikovati dok će se po rubu plohe izvesti obodni nasip od kamenog materijala visine 1,5 m. Na dnu plohe će se postaviti sloj kamenog materijala debljine 20 cm. Cjelokupna površina novog saniranog odlagališta (ploha za odlaganje novog i starog otpada, obodni nasip i obodni kanal) će zauzimati površinu od oko 1,05 ha. Dio ove plohe se oslanja na pokose starog otpada tako da se navedene površine djelomično preklapaju.

Načelno područje zahvata sanacije odlagališta će se sastojati od sljedećih dijelova:

- Ploha za prihvrat građevinskog otpada koji sadrži azbest i ostali čvrsto vezani azbestni otpad,
- Sanirani stari dio odlagališta,
- Nova ploha za nastavak odlaganja uključujući i obodni nasip,
- Plato za pretovarnu stanicu,
- Protupožarni put s okretištem na kraju,
- Upravni i servisni dio komunalnog poduzeća Gradina Vis d.o.o. i buduće pretovarne stanice,
- Asfaltirana interna prometnica unutar kruga odlagališta,
- Sustav za odvodnju oborinskih voda-obodni kanal, separator i taložnice
- Ograda

Sukladno važećim Izmjenama i dopunama Lokacijske dozvole, predviđeno je da se sanacija odlagališta provede na katastarskim česticama čija je ukupna površina 46.003 m². Prije početka građenja moguće je izraditi Parcelacijski elaborat u svrhu diobe ili spajanja pojedinih čestica te bi imali sedam projektiranih zona.

Prostornim Planom Splitsko-dalmatinske županije predviđena je jedna pretovarna stanica (PS) na otoku Visu na lokaciji Wellington. Otpad sakupljen u lokalnoj sakupljačkoj mreži,

dovezen u PS se važe i pretovaruje u posebna vozila namijenjena transportu na velike udaljenosti i njima odvozi u Centar za gospodarenje otpadom Lećevica.

5 PODACI O LOKACIJAMA ODBAČENOG OTPADA I NJIHOVOM UKLANJANJU

Na području Grada ima manjih lokacija onečišćenih otpadom, koje se nakon saniranja opet pojavljuju.

Lokacije onečišćene većinom građevinskim, glomaznim otpadom su:

1. Okjuc – Podstražje
2. Samogor – Vis
3. Serpentine- Vis
4. Lorca- Vis
5. Tihobraće polje – Stončica – Vis.

6 MJERE POTREBNE ZA OSTVARIVANJE CILJEVA SMANJIVANJA ILI SPRJEČAVANJA NASTANKA OTPADA, UKLJUČUJUĆI IZOBRAZNO-INFORMATIVNE AKTIVNOSTI I AKCIJE PRIKUPLJANJA OTPADA

Sukladno ocjeni postojećeg stanja u gospodarenju otpadom i obaveza koje Republika Hrvatska mora postići prema europskom i nacionalnom zakonodavstvu, Planom gospodarenja otpadom Republike Hrvatske postavljeni su ciljevi koji se moraju realizirati do 2022. godine.

Tablica 6.-1.: Ciljevi gospodarenja otpadom koje je potrebno postići do 2022. godine u odnosu na 2015. godinu.

Br.	Cilj		
1.	Unaprijediti sustav gospodarenja komunalnim otpadom	Cilj 1.1.	Smanjiti ukupnu količinu proizvedenog komunalnog otpada za 5 %
		Cilj 1.2.	Odvojeno prikupiti 60 % mase proizvedenog komunalnog otpada (papir, staklo, plastika, metal, biootpad i dr.)
		Cilj 1.3.	Odvojeno prikupiti 40 % mase proizvedenog biootpada koji je sastavi dio komunalnog otpada
		Cilj 1.4.	Odložiti na odlagališta manje od 25 % mase proizvedenog komunalnog otpada
2.	Unaprijediti sustav gospodarenja posebnim kategorijama otpada	Cilj 2.1.	Odvojeno prikupiti 75 % mase proizvedenog građevnog otpada
		Cilj 2.2.	Uspostaviti sustav gospodarenja otpadnim muljem iz uređaja za pročišćavanje otpadnih voda
		Cilj 2.3.	Unaprijediti sustav gospodarenja otpadnom ambalažom
		Cilj 2.4.	Uspostaviti sustav gospodarenja morskim otpadom
		Cilj 2.5.	Uspostaviti sustav gospodarenja otpadnim brodovima, podrtinama i potonulim stvarima na morskom dnu
		Cilj 2.6.	Unaprijediti sustav gospodarenja ostalim posebnim kategorijama otpada
3.	Unaprijediti sustav gospodarenja opasnim otpadom		
4.	Sanirati lokacije onečišćene otpadom		
5.	Kontinuirano provoditi izobrazno-informativne aktivnosti		
6.	Unaprijediti informacijski sustav gospodarenja otpadom		
7.	Unaprijediti nadzor nad gospodarenjem otpadom		
8.	Unaprijediti upravne postupke u gospodarenju otpadom		

Red prvenstva gospodarenja otpadom sukladno Zakonu o održivom gospodarenju otpadom:

1. sprječavanje nastanka otpada, priprema za ponovnu uporabu,
2. recikliranje,
3. drugi postupci uporabe, npr. energetska uporaba i
4. zbrinjavanje otpada.

Sprječavanje nastanka otpada, prema definiciji iz Zakona o održivom gospodarenju otpadom, su mjere poduzete prije nego li je tvar, materijal ili proizvod postao otpad, a kojima se smanjuju:

- a) količine otpada uključujući ponovnu uporabu proizvoda ili produženje životnog vijeka proizvoda,
- b) štetan učinak otpada na okoliš i zdravlje ljudi ili
- c) sadržaj štetnih tvari u materijalima i proizvodima.

Plan sprječavanja nastanka otpada sadržan je u Planu gospodarenja otpadom Republike Hrvatske i temeljni je dokument koji sadrži mjere sprječavanja nastanka otpada. U nastavku su prikazane mjere sprječavanja nastanka otpada.

6.1 MJERE SPRJEČAVANJA NASTANKA OTPADA

Mjera 1: Poticanje ponovnog korištenja materijala od rušenja – specifični cilj: sprječavanje nastanka građevnog otpada

Potrebno je uspostaviti poticajne naknade za ponovno korištenje materijala od rušenja. Pritom, nužno je definirati uvjete koje materijal od rušenja mora zadovoljiti. Dodatno je moguća uspostava središnjeg registra zgradarstva radi dobivanja podataka o postojećem stanju zgrada i korištenih materijala, za što će se kao izvor podataka velikim dijelom koristiti energetski pregledi i certifikati. Na ovaj način će se mogućnosti iskorištavanja materijala od rušenja/demontaža osmisliti kvalitetnije i na vrijeme.

Mjera 2: Organizacija informativno-edukativnih kampanja na temu sprječavanja nastanka otpada od hrane – specifični cilj: sprječavanje nastanka biootpada

Potrebno je osmisliti informacijsku kampanju sa zvučnom ključnom porukom koja bi se promovirala putem radio, TV i ostalih elektroničkih medija. Kampanja može obuhvatiti izradu postera, brošura, letaka i video-informativnog edukativnog sadržaja namijenjen stručnoj i široj javnosti. Ovakvi materijali sadržavaju podatke o primjerice pametnoj kupnji, načinu planiranja obroka, načinu iskorištenja ostatka od hrane i sl.

Potrebno je kreirati promotivne materijale na temu sprječavanja nastanka otpada od hrane usmjerene i na odgojno-obrazovne ustanove (vrtići, osnovne i srednje škole), te u njima organizirati edukativno-informacijske kampanje.

Promotivni materijali usmjereni na građanstvo u suradnji s tvrtkama koje gospodare komunalnim otpadom, mogu se tiskati te dostavljati građanima na kućne adrese zajedno sa računima. U svojim planovima gospodarenja otpadom jedinice lokalne samouprave i Grad Zagreb trebaju dati naglasak, uz opće mjere sprječavanja nastanka komunalnog otpada, na sprječavanje nastanka biootpada tj. otpada od hrane.

Ova mjera i uključuje i aktivnosti koje su usmjerene na sve subjekte na poslovanje s hranom, budući da se sprječavanje nastanka otpada od hrane treba provoditi u cijelom lancu proizvodnje hrane »od polja do stola«.

Na ovaj način će se pojačati učinak nacionalne kampanje, a time i ostvariti bolji učinak pri provođenju mjera sprječavanja nastanka otpada.

Mjera 3: Rad na unaprjeđenju sustava prikupljanja i obrade podataka o otpadu od hrane - specifični cilj: sprječavanje nastanka biootpada

Prvi korak u procesu sprječavanja nastanka otpada zahtijeva identifikaciju vrsta i količina otpada koje nastaju. S obzirom na to da još uvijek najveće količine otpada od hrane završavaju u miješanom komunalnom otpadu, podatke o proizvedenim količinama teško je odrediti analizom prodaje robe i odvoza komunalnog otpada.

Ne postoji službeni cjelovit i pouzdan podatak o ukupnoj količini otpada od hrane koja nastaje na području RH.

Kako bi dobila ove podatke, HAOP je od 27. srpnja 2013. do 27. kolovoza 2014. godine provela projekt pod nazivom »Prikupljanje podataka o statistici otpada od hrane« (engl. Data collection on food waste statistics) u sklopu kojeg je izrađen i priručnik »Sprječavanje nastanka otpada od hrane prilikom obavljanja turističko-ugostiteljske djelatnosti«.

Rezultati dobiveni projektom predstavljaju kvalitetno polazište za uspostavu normativnog sustava praćenja učinka mjera sprječavanja nastanka otpada od hrane.

Mjera 4: Promicanje održive gradnje – specifični cilj: sprječavanje nastanka građevnog otpada

U svrhu provedbe ove mjere potrebno je izraditi tzv. »Vodič za zelenu i održivu gradnju«. Vodiči ovakve vrste predstavljaju učinkovit način za naglašavanje metoda smanjenja nastanka otpada jer nadilaze pitanje podizanja svijesti i pružaju poslovnim subjektima praktične alate i tehnike za postizanje sprječavanja nastanka građevnog otpada, kao što su npr.: ponovno korištenje i obnova, projektiranje za trajnost, prilagodljivost i mogućnost rastavljanja, razmjena materijala, korištenje manje toksičnih materijala, izdvajanje toksičnih materijala.

Pitanje sprječavanja nastanka građevnog otpada, a posebice razmjena otpadnih materijala biti će obuhvaćeno kroz unaprjeđenje Hrvatske burze otpada ili uspostavljanja novog internetskog portala.

Također potrebno je uključiti tematiku »zelene gradnje« u stručne ispite za obavljanje poslova prostornog uređenja i graditeljstva i uključivanje tematike sprječavanja nastanka otpada u Rješenje o prihvatljivosti zahvata za okoliš, koje bi uz već predložene mjere zaštite okoliša za sprječavanje, ograničavanje ili ublažavanje negativnih utjecaja zahvata na okoliš, propisalo i mjere za sprječavanja nastanka otpada prilikom gradnje i kasnije, tijekom korištenja građevine za koju se proveo postupak procjene utjecaja na okoliš.

Zajedno s mjerama predloženim za sprječavanje komunalnog otpada, a osobito mjerama koje se odnose na poticanje »zelene« i održive javne nabave, ova mjera usmjerena specifično na građevni otpad pridonijeti će unaprjeđenju cjelokupnog sustava gospodarenja građevnim otpadom.

Mjera 5: Uspostava sustava doniranja hrane – specifični cilj: sprječavanje nastanka biootpada

Zakonom o poljoprivredi („Narodne novine“, br. 30/15) po prvi put je u RH dana osnova za uspostavu sustava doniranja hrane i hrane za životinje s ciljem sprječavanja uništavanja velikih količina hrane, zaštite okoliša i pomoći socijalno ugroženima i osobama pogođenim elementarnim nepogodama i prirodnim katastrofama. Ujedno su propisani uvjeti koje hrana mora zadovoljiti da bi se mogla donirati, a to je njena zdravstvena sigurnost i zdravstvena ispravnost, kao i odgovornosti subjekata u poslovanju s hranom koji sudjeluju u lancu doniranja hrane.

Ministarstvo poljoprivrede donijelo je Pravilnik o uvjetima, kriterijima i načinima doniranja hrane i hrane za životinje („Narodne novine“, br. 119/2015).

Kroz suradnju s Ministarstvom poljoprivrede, potrebno je organizirati intenzivnu medijsku kampanju kroz koju će se jasno i sažeto predstaviti novosti koje proizlaze iz zakonodavnog okvira vezanog za donaciju hrane, te istaknuti socijalno-ekonomske prednosti uspostave sustava doniranja. Kampanja također treba biti popraćena odgovarajućim tiskanim informativnim materijalima (letci, brošure, poster i sl.).

Dodatno, treba pokrenuti inicijative doniranja hrane, inicijative za prikupljanje i podjelu namirnica stanovnicima slabije kupovne moći, kroz prikupljanje poljoprivrednih, agroindustrijskih i trgovačko prehrambenih proizvoda od strane donatora, koji se dalje distribuiraju socijalno ugroženim kategorijama stanovništva, posredstvom humanitarnih i socijalnih institucija koje na sličan način pomažu potrebitima.

Mjera 6: Organizacija komunikacijske kampanje za građane

Najučinkovitija mjera provođenja koncepta sprječavanja nastanka otpada je osvješćivanje javnosti o dugoročnoj neodrživosti neodgovornih obrazaca ponašanja, odnosno provedba komunikacijske kampanje.

S obzirom na navedeno organizirat će se kampanja u svrhu informiranja kućanstva o količinama otpada koji nastaje, a koji se odlaže na odlagališta, te nužnosti sprječavanja njegova nastanka.

Za uspješnu provedbu ovakve kampanje, potrebno je prethodno izraditi detaljni komunikacijski plan s jasno definiranim ciljevima, porukama i ciljanim skupinama. Treba precizno definirati kome se pojedina kampanja obraća i s kojim ciljem, kontrolirati poruku koja se odašilje, birati najučinkovitije kanale za njezino prenošenje, te provjeravati njezin učinak.

Mjera 7. Poticanje sprječavanja nastanka otpadnih plastičnih vrećica – specifični cilj: sprječavanje nastanka komunalnog otpada

Potrebno je uvesti obveznu naplatu za lagane plastične vrećice za nošenje i obvezu prodavateljima da na mjestu prodaje plastičnih vrećica informiraju potrošače o negativnom utjecaju prekomjerne potrošnje plastičnih vrećica za nošenje na okoliš, uključujući i mjesta gdje potrošači sami uzimaju plastične vrećice (vrećice u rolama za voće i povrće i sl.).

Mjera 8. Promicanje kućnog kompostiranja – specifični cilj: sprečavanje nastanka biootpada

Kako bi se spriječilo odlaganje biootpada na odlagališta otpada i doprinijelo ostvarenju zadanih ciljeva gospodarenja otpadom potrebno je potaknuti građane na kompostiranje unutar vlastitih domova. Cilj ove mjere je postići da kućanstva odvajaju biootpad od ostalog kućnog (komunalnog) otpada odlaganjem u posebne spremnike za odlaganje biootpada, te da kroz kompostiranje u vlastitim komposterima, dobiju potpuno besplatno organsko gnojivo čime će ostvariti uštedu na kupovini umjetnog gnojiva ili zemlje za cvijeće.

Kako bi se jedinice lokalne samouprave uključile u aktivno poticanje lokalne javnosti na kompostiranje u vlastitim kućanstvima, potrebno je organizirati edukativne radionice za jedinice lokalne samouprave, čiji se program može temeljiti na edukaciji o načinu organiziranja i provođenja kvalitetnih kampanja na temu sprječavanja nastanka biootpada uključujući i edukaciju na temu važnosti kompostiranja i primjene kompostera.

Dodatno, moguće je potaknuti kućno kompostiranje kroz sufinanciranje nabavke kućnih kompostera.

Mjera 9: Poticanje »zelene« i održive javne nabave – specifični cilj: Sprječavanje nastanka komunalnog otpada, EE otpada i otpadnog papira i kartona, sprječavanje nastanka građevnog otpada

Uključivanjem okolišnih kriterija i uspostavljanjem vlastitih politika javne nabave, te određivanjem novih specifikacija za robu i proizvode koji favoriziraju trajnost, mogućnost višekratne uporabe, manje ambalaže ili sniženu razinu toksičnosti, javni sektor može usmjeriti svoju potrošačku moć na smanjenje nastanka, a samim time i odlaganja otpada.

Uz zamjenu konvencionalnih roba, usluga i radova onima alternativnima koji imaju manje negativan utjecaj na okoliš, u postupcima javnih i korporativnih nabava dodatno treba definirati kriterije nadmetanja na način da isti pozitivno vrednuju i nagrađuju »zelene« alternative.

Potrebno je dodatno izgraditi kapacitete unutar tijela javne vlasti za provedbu zelene javne nabave za nabavu energetski učinkovitih i ekološko prihvatljivih proizvoda, radova i usluga, te ojačati kapacitete kod pružatelja edukacijskih programa kako bi se omogućila integracija kriterija zelene javne nabave u redovite programe osposobljavanja.

To se će se postići izradom smjernica za uspostavu okolišnih kriterija u dokumentaciji za nadmetanje, te drugih praktičnih savjeta o »zelenoj« ili održivoj nabavi, a na temelju odgovarajućih pokazatelja. Dodatno, moguće je uspostaviti bazu podataka »zelenih« proizvoda koji zadovoljavaju okolišne kriterije i poveznica na njihove dobavljače, kako bi se nabavljačima olakšalo definiranje okolišnih kriterija, te posljedično nabavu roba, usluga i radova koji dugoročno uzrokuju smanjenje nastanka otpada.

Mjera 10: Poticanje razmjene i ponovne uporabe isluženih proizvoda – specifični cilj: sprječavanje nastanka komunalnog i EE otpada

Ponovna uporaba proizvoda podrazumijeva bilo koji postupak kojim se proizvod, koji je bio zamišljen i konstruiran da tijekom životnog ciklusa ispunji minimalni broj radnih ciklusa,

ponovno upotrebljava za istu svrhu za koju je predviđen ili za neku drugu funkciju, s pomoću pomoćnih proizvoda na tržištu ili bez njih.

U okviru reciklažnih dvorišta može se osigurati se tzv. »Kutak ponovne uporabe« gdje građani mogu donijeti stvari koje njima više ne trebaju, a drugi građani (slabijeg imovinskog statusa) mogu te stvari uzeti za daljnju upotrebu.

Dodatno, gradovi i općine će organizirati posebne akcije skupljanja isluženih proizvoda, gdje bi se građane pozvalo da takve proizvode donesu na određeno mjesto. Odvojeni predmeti se onda mogu distribuirati pojedincima slabije kupovne moći, a neupotrebljivi materijali se mogu preraditi za druge potrebe.

Dodatno, nužno je prilagoditi zakonodavni okvir na način da iskorištavanje nekih vrsta otpada, produljenje vijeka trajanja pojedinih proizvoda i njihov plasman na tržištu može neometano funkcionirati.

6.2 IZOBRAZNO-INFORMATIVNE AKTIVNOSTI

Kako bi se osiguralo da građani aktivno počnu primjenjivati načela smanjenja proizvodnje otpada u svakodnevnom životu i počnu koristiti infrastrukturu za odvojeno odlaganje otpada JLS je dužna o svom trošku, na odgovarajući način osigurati godišnje provedbu izobrazno-informativnih aktivnosti u vezi gospodarenja otpadom na svojem području, a osobito javne tribine, informativne publikacije o gospodarenju otpadom, objavu putem javnih medija i radionice u odgojno-obrazovnim institucijama (dječji vrtići i škole). Da bi se stanovnici motivirali za nove aktivnosti važno je i prikazati postignute rezultate u recikliranju otpada, organizirati posebne akcije - „Dane prikupljanja otpada“ npr. za elektroničku i električnu opremu, baterije, papir, staklo, nepovratnu plastičnu ambalažu.

Edukaciju je potrebno provoditi prema ciljnim skupinama: za djecu predškolske i školske dobi, za mlade, odraslo stanovništvo, poduzetnike i obrtnike, turističke djelatnike i državnu administraciju.

Izvješće o provedbi gore navedenih aktivnosti sastavni je dio godišnjeg izvješća o provedbi plana gospodarenja otpadom JLS.

6.3 AKCIJA PRIKUPLJANJA OTPADA

Pravna i fizička osoba - obrtnik može, u suradnji s osobom koja posjeduje važeću dozvolu iz članka 86. Zakona o održivom gospodarenju otpadom („Narodne novine“, br. 73/17, 94/13) za gospodarenje vrstom otpada koji će se prikupljati akcijom, organizirati akciju prikupljanja određenog otpada u svrhu provedbe sportskog, edukativnog, ekološkog ili humanitarnog sadržaja ako je ishodila suglasnost upravnog odjela jedinice lokalne samouprave nadležnog za poslove zaštite okoliša. Zahtjev za suglasnost za organizaciju akcije prikupljanja otpada podnosi se najmanje dva mjeseca prije početka akcije.

Nadležni upravni odjel dužan je dostaviti izvješće o provedenim akcijama prikupljanja otpada na svojem području Agenciji za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost do 31. ožujka tekuće godine za prethodnu kalendarsku godinu.

6.4 MJERE ZA REALIZACIJU CILJA 1.1 SMANJENJE UKUPNE KOLIČINE PROIZVEDENOG KOMUNALNOG OTPADA ZA 5% U ODNOSU NA UKUPNO PROIZVEDENU KOLIČINU KOMUNALNOG OTPADA U 2015. GODINI

Kratice korištene u ovom poglavlju nalaze se u fusnoti³.

Za ostvarenje Cilja 1.1. Smanjenje ukupne količine proizvedenog komunalnog otpada za 5% u odnosu na proizvedenu količinu komunalnog otpada u 2015. godini osnovne mjere su utvrđene Planom sprječavanja nastanka otpada.

Tablica 6.4.-1.: Mjere za realizaciju Cilja 1.1.

Br.	Mjera	Nosioci	Izvori financiranja	Rok
1.1.1.	Mjere definirane Planom sprječavanja nastanka otpada	JLS		2022.
1.1.2.	Uspostava centara za ponovnu uporabu	MZOE, MGPO, CS, PU	-	2022.
1.1.3.	Kućno kompostiranje	JLS, FZOEU	JLS, FZOEU, EU	2020.

Način provedbe mjera:

Grad Vis provoditi će edukativne aktivnosti o važnosti sprječavanja nastanka otpada i kompostiranja. Nabaviti će se dodatni kućni komposter i podijeliti stanovništvu kako bi mogli odvajati bio otpad i kompostirati.

6.5 MJERE ZA REALIZACIJU CILJA 1.2. ODVOJENO PRIKUPITI 60% KOMUNALNOG OTPADA (PAPIR, KARTON, STAKLO, PLASTIKA, METAL, BIOOTPAD I DR.)

Tablica 6.5.-1.: Mjere za realizaciju Cilja 1.2.

Br.	Mjera	Nosioci	Izvori financiranja	Rok
1.2.1.	Nabava opreme, vozila i plovila za odvojeno prikupljanje papira, kartona, metala, plastike, stakla i tekstila	JLS	JLS, FZOEU, EU	2020.
1.2.2.	Izgradnja postrojenja za sortiranje odvojeno prikupljenog papira, kartona, metala, stakla, plastike i dr. (sortirница)	JLS	JLS, FZOEU, EU	2020.
1.2.3.	Izgradnja reciklažnih dvorišta (mjera uključuje izgradnju i opremanja reciklažnih dvorišta, provedbu izobrazno	JLS	JLS, FZOEU, EU	2019.

³ MZOE – Ministarstvo zaštite okoliša i energetike, MGPO – Ministarstvo gospodarstva, poduzetništva i obrta, CS – civilni sektor, PU – privatni ulagači, JLS – Jedinica lokalne samouprave, FZOEU – Fond za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost, EU – Europska unija, JPRS – Jedinica područne (regionalne) samouprave, HV – Hrvatske vode, MPOLJ – Ministarstvo poljoprivrede, MMPI – Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture, HAOP – Hrvatska agencija za okoliš i prirodu.

	informativnih aktivnosti za lokalno stanovništvo i nabavu mobilnih reciklažnih dvorišta			
1.2.4.	Uvođenje naplate prikupljanja i obrade miješanog i biorazgradivog komunalnog otpada po količini (na način da se korisnika javne usluge potiče na odvajanje otpada, odnosno smanjenje količine proizvedenog otpada)	MZOE, JLS	-	2017.

Način provedbe mjera:

Planira se nabava još spremnika za odvojeno prikupljanje otpada i nabava poklopaca za spremnike na zelenim otocima, nabava posuda za komunalni otpad te posuda i vrećica za reciklabilni otpad, nabava novog vozila za komunalni otpad Na lokaciji odlagališta Wellington planira se gradnja pretovarne stanice i reciklažnog dvorišta. Na gradskom vijeću je izglasana Odluka o načinu pružanja javne usluge prikupljanja miješanog komunalnog otpada i biorazgradivog komunalnog otpada, u tijeku je donošenje prijedloga Cjenika javne usluge.

6.6 MJERE ZA REALIZACIJU CILJA 1.3. ODVOJENO PRIKUPITI 40% BIOOTPADA IZ KOMUNALNOG OTPADA

Tablica 6.6.-1.:Mjere za realizaciju cilja 1.3.

Br.	Mjera	Nosioci	Izvori financiranja	Rok
1.3.2.	Nabava opreme i vozila za odvojeno prikupljanje biootpada	JLS	JLS, FZOEU, EU	2020.
1.3.3.	Izgradnja postrojenja za biološku obradu odvojeno prikupljenog biootpada	JLS	JLS, EU	2020.

Način provedbe mjera:

Planirana je nabava posuda i vozila za odvojeno prikupljanje biootpada te izgradnja mini kompostane na lokaciji odlagališta Wellington.

6.7 MJERE ZA REALIZACIJU CILJA 1.4. ODLOŽITI MANJE OD 25% KOMUNALNOG OTPADA

Na području Grada se nalazi odlagališta otpada. Ovu mjeru provodi komunalna tvrtka koja upravlja odlagalištem.

Tablica 6.7.-1.:Mjere za realizaciju cilja 1.4.

Br.	Mjera	Nosioci	Izvori financiranja	Rok
1.4.2.	Praćenje udjela biorazgradivog otpada u miješanom komunalnom otpadu	JLS	JLS, FZOEU, EU	neprekidno

Način provedbe mjere:

Komunalno poduzeće će u suradnji s Gradom organizirati izobrazno-informativne aktivnosti u cilju podizanja svijesti građana o važnosti izdvajanja korisnih vrsta otpada iz miješanog komunalnog otpada i važnosti smanjenja otpada koji se odlaže. Praćenje udjela biorazgradivog otpada provoditi će djelatnici trgovačkog društva za komunalne djelatnosti i komunalni redari.

6.8 MJERE ZA REALIZACIJU CILJA 2.1. ODVOJENO PRIKUPITI 75% GRAĐEVNOG OTPADA

Tablica 6.8.-1.: Mjere za realizaciju cilja 2.1.

Br.	Mjera	Nosioci	Izvori financiranja	Rok
2.1.2.	Izgradnja i opremanje reciklažnih dvorišta za građevni otpad (mjera može uključivati i mobilno postrojenje za recikliranje građevnog otpada te unaprjeđenje tehnologije postojećih reciklažnih dvorišta za građevni otpad).	JLS, JPRS	JLS	2020.

Način provedbe mjere:

Planirana je izgradnja reciklažnog dvorišta za građevinski otpad na lokaciji gdje se privremeno skladišti građevni otpad (zemlja i kamenje), te će se nastojati omogućiti recikliranje građevinskog otpada putem mobilnog postrojenja.

6.9 MJERE ZA REALIZACIJU CILJA 2.2. USPOSTAVITI SUSTAV GOSPODARENJA OTPADNIM MULJEM IZ UREĐAJA ZA PROČIŠĆAVANJE OTPADNIH VODA

Tablica 6.9.-1.: Mjere za realizaciju cilja 2.2.

Br.	Mjera	Nosioci	Izvori financiranja	Rok
2.2.2.	Uspostaviti sustav gospodarenja muljem	MZOE, MPOLJ, HV, JLS, Isporučitelji vodnih usluga	JLS, Isporučitelj vodne usluge, EU, HV	2020.

Način provedbe mjere:

Za provedbu ove mjere nadležna su Ministarstva, Hrvatske vode i isporučitelji vodnih usluga. Grad Visa će provoditi ovu mjeru u suradnji sa navedenim tijelima.

6.10 MJERE ZA REALIZACIJU CILJA 2.3. UNAPRIJEDITI SUSTAV GOSPODARENJA OTPADNOM AMBALAŽOM

Za postizanje navedenog cilja i provedbu mjera odgovorni su Ministarstvo zaštite okoliša i energetike i Fond za zaštitu okoliša i energetske učinkovitosti.

6.11 MJERE ZA REALIZACIJU CILJA 2.4. UNAPRIJEDITI SUSTAV GOSPODARENJA MORSKIM OTPADOM

Tablica 6.11.-1.: Mjere za realizaciju cilja 2.4.

Br.	Mjera	Nosioci	Izvori financiranja	Rok
2.4.3.	Interventno prikupljanje i zbrinjavanje morskog otpada	MZOE, JLS, JPRS, MMPI	MZOE	2018.
<p>Način provedbe mjere:</p> <p>Grad Vis će provoditi ovu mjeru sukladno stanju na terenu te u suradnji sa komunalnim poduzećem i ovlaštenim tvrtkama za prikupljanje i zbrinjavanje otpada. Svake godine se organiziraju akcije čišćenja plaže i podmorja na području Grada Visa.</p>				

6.12 MJERE ZA REALIZACIJU CILJA 2.5. USPOSTAVITI SUSTAV GOSPODARENJA OTPADNIM BRODOVIMA, PODRTINAMA I POTIONULIM STVARIMA NA MORSKOM DNU

Za provedbu ove mjere nadležno je Ministarstvo zaštite okoliša i energetike i Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture.

6.13 MJERE ZA REALIZACIJU CILJA 2.6. UNAPRIJEDITI SUSTAV GOSPODARENJA OSTALIM POSEBNIM KATEGORIJAMA OTPADA

Tablica 6.13.-1.: Mjere za realizaciju cilja 2.6.

Br.	Mjera	Nosioci	Izvori financiranja	Rok
2.6.2.	Izrada Studije procjene količine otpada koji sadrži azbest po županijama	JLS, JPRS	JLS, JPRS, FZOEU	2022.
2.6.3.	Izrada odlagališnih ploha za odlaganje građevnog otpada koji sadrži azbest	JLS, JPRS	JLS, JPRS, FZOEU	2022.
<p>Način provedbe mjera:</p> <p>Grad će sudjelovati u postupku prikupljanja podataka potrebnih za izradu Studije procjene količine otpada koji sadrži azbest. Na postojećem odlagalištu nalazi se odlagališna ploha za odlaganje građevnog otpada koji sadrži azbest na kojoj je dosad odloženo 6,7 tona građevinskog otpada koji sadrži azbest.</p>				

6.14 MJERE ZA REALIZACIJU CILJA 3. UNAPRIJEDITI SUSTAV GOSPODARENJA OPASNIM OTPADOM

Za provedbu ove mjere nadležno je Ministarstvo zaštite okoliša i energetike.

6.15 MJERE ZA REALIZACIJU CILJA 4. SANIRATI LOKACIJE ONEČIŠĆENE OTPADOM

Tablica 6.15.-1.: Mjere za realizaciju cilja 4.

Br.	Mjera	Nosioci	Izvori financiranja	Rok
4.1.	Izrada Plana zatvaranja odlagališta neopasnog otpada	MZOE, HAOP, JPRS, JLS	FZOEU, MZOEU, EU	2017.
4.2.	Sanacija odlagališta neopasnog otpada	JLS	EU, JLS, FZOEU	2022.
4.5.	Sanacija lokacija onečišćenih otpadom odbačenim u okoliš	JLS	JLS	2020.

Način provedbe mjera:
U tijeku je sanacija postojećeg odlagališta „Wellington“, pripremljena je projektna dokumentacija. Lokacije onečišćene otpadom odbačenim u okoliš će se sanirati te provoditi mjere sprječavanja odbacivanja otpada na lokacijama na kojima se u više navrata nepropisno odbacuje otpad.

6.16 MJERE ZA REALIZACIJU CILJA 5. PROVOĐENJE IZOBRAZNO-INFORMATIVNIH AKTIVNOSTI

Tablica 6.16.-1.: Mjere za realizaciju cilja 5.

Br.	Mjera	Nosioci	Izvori financiranja	Rok
5.2.	Provedba aktivnosti predviđenih Programom izobrazno-informativnih aktivnosti i održivom gospodarenju otpadom	JLS, CS	JPRS, JLS	2017.

Način provedbe mjere:
Grad Vis i trgovačko društvo za komunalne djelatnosti Gradina Vis d.o.o. nastaviti će provoditi edukativne aktivnosti u svrhu podizanja svijesti stanovništva o važnosti održivog gospodarenja otpadom (dijeljenje informativnih letaka, organiziranje radionica i javnih tribina, prilozima u lokalnim medijima, objava obavijesti u lokalnim glasilima i na web stranicama Grada).

6.17 MJERE ZA REALIZACIJU CILJA 6. UNAPRIJEDITI INFORMACIJSKI SUSTAV GOSPODARENJA OTPADOM

Za realizaciju cilja 6. i provedbu mjera odgovorni su Hrvatska agencija za okoliš i prirodu, Ministarstvo zaštite okoliša i energetike i Fond za zaštitu okoliša i energetske učinkovitosti.

6.18 MJERE ZA REALIZACIJU CILJA 7. UNAPRIJEDITI NADZOR NAD GOSPODARENJEM OTPADOM

Tablica 6.18.-1.: Mjere za realizaciju cilja 7.

Br.	Mjera	Nosioci	Izvori financiranja	Rok
7.1.	Izobrazba svih sudionika uključenih u nadzor gospodarenja otpadom	MZOE, JPRS, JLS	MZOE	neprekidno
Način provedbe mjere: Grad Vis i trgovačko društvo za komunalne djelatnosti Gradina Vis d.o.o. osigurati će sredstva za izobrazbu komunalnih redara i drugih djelatnika koji će biti uključeni u nadzor gospodarenja otpadom.				

6.19 MJERE ZA REALIZACIJU CILJA 8. UNAPRIJEDITI UPRAVNE POSTUPKE U GOSPODARENJU OTPADOM

Za realizaciju ovog cilja i provedbu mjera kako bi se isti realizirao odgovorno je Ministarstvo zaštite okoliša i energetike.

7 PROJEKTI VAŽNI ZA PROVEDBU PLANA GOSPODARENJA OTPADOM REPUBLIKE HRVATSKE I PLANA GOSPODARENJA OTPADOM JLS

Tablica 7.-1.: Projekti važni za provedbu Plana gospodarenja otpadom Republike Hrvatske i Plana gospodarenja otpadom Grada Visa

Br.	Vrsta projekta
1.	Provedba izobrazno-informativnih aktivnosti
2.	Mjere definirane Planom sprječavanja nastajanja otpada
3.	Nabava i distribucija kućnih kompostera
4.	Nabava opreme, vozila i plovila za odvojeno prikupljanje biootpada, papira/kartona, stakla, metala i plastike
5.	Izgradnja postrojenja za sortiranje odvojeno prikupljenog papira/kartona, metala, stakla, plastike i dr. (sortirnica)
6.	Izgradnja postrojenja za biološku obradu odvojeno prikupljenog biootpada
7.	Izgradnja reciklažnih dvorišta
8.	Izgradnja centara za gospodarenje otpadom
9.	Izgradnja odlagališnih ploha za odlaganje otpada koji sadrži azbest
10.	Izgradnja reciklažnih dvorišta za građevni otpad
11.	Sanacija odlagališta neopasnog otpada
12.	Sanacija »crnih točaka«

8 OPĆE MJERE ZA GOSPODARENJE OTPADOM, OPASNIM OTPADOM I POSEBNIM KATEGORIJAMA OTPADA

8.1 OPĆE MJERE ZA GOSPODARENJE OTPADOM, OPASNIM OTPADOM I POSEBNIM KATEGORIJAMA OTPADA

Sakupljanje, prijevoz i obrada predmeta i/ili tvari koji se mogu smatrati otpadom u svrhu zaštite javnog interesa nužni su ako bi ne primjenjivanje istog moglo:

- ugroziti zdravlje ljudi ili izazvati neprihvatljivo uznemiravanje ljudi;
- izazvati rizik od onečišćenja voda, zraka, tla i/ili ugrožavanje životinja ili biljaka ili narušavanje njihovih prirodnih životnih uvjeta;
- narušiti održivo korištenje voda ili tla;
- onečistiti okoliš u većoj mjeri od neophodnog;
- izazvati opasnosti od požara ili eksplozije;
- izazvati prekomjernu buku;
- pogodovati pojavi ili razmnožavanju uzročnika bolesti;
- narušiti javni red i sigurnost;
- značajno narušiti izgled mjesta, krajolika i/ili kulturnog dobra.

Zakon o održivom gospodarenju otpadom nalaže odvojeno sakupljanje otpada čija se vrijedna svojstva (materijalna i energetska) mogu iskoristiti.

Razvrstavanjem i odvojenim sakupljanjem otpada na mjestu nastanka omogućuje se njegova ponovna uporaba, recikliranje ili uporaba otpada u energetske svrhe, uz smanjenje količina ostatnog otpada koji se mora zbrinuti na odlagalište otpada.

Do sada su kroz različite Pravilnike regulirani sljedeći načini postupanja s posebnim kategorijama otpada i to:

- ambalažom i ambalažnim otpadom;
- otpadnim gumama;
- otpadnim električnim i elektroničnim uređajima i opremom;
- otpadnim uljima;
- otpadnim vozilima;
- otpadnim baterijama i akumulatorima;
- građevinskim otpadom;
- otpadom koji sadrži azbest;
- medicinskim otpadom;
- muljem iz uređaja za pročišćavanje otpadnih voda kada se mulj koristi u poljoprivredi;
- otpadom iz proizvodnje titan-dioksida;
- polikloriranim bifenilima i polikloriranim terfenilima;
- otpadom od istraživanja i eksploatacije mineralnih sirovina.

U opasni otpad u komunalnom otpadu spadaju:

- istrošene baterije;
- ambalaža od kemikalija, pesticida, boja, ulja, sredstava za čišćenje;
- fluorescentne cijevi i ostali otpad koji sadrži živu;
- posude pod tlakom;
- ostaci lijekova;
- infektivni materijal;
- razni drugi predmeti koji sadrže opasne elemente i spojeve.

Jedinica lokalne samouprave mora omogućiti odgovarajuću infrastrukturu za odvojeno prikupljanje opasnog otpada iz kućanstava putem reciklažnog dvorišta ili mobilnog uređaja.

SANACIJA LOKACIJA ONEČIŠĆENIH OTPADOM

Prema članku 36. Zakona o održivom gospodarenju otpadom („Narodne novine“, br. 73/17, 94/13) provedbu obveza jedinice lokalne samouprave osigurava služba nadležna za komunalni red JLS (komunalni redar):

- mjerama za sprječavanje nepropisnog odbacivanja otpada;
- uspostavom sustava za zaprimanje obavijesti o nepropisno odbačenom otpadu;
- uspostavom sustava evidentiranja lokacija odbačenog otpada;
- provedbom redovitog godišnjeg nadzora područja jedinice lokalne samouprave radi utvrđivanja postojanja odbačenog otpada, a posebno lokacija na kojima je u prethodne dvije godine evidentirano postojanje odbačenog otpada;
- drugim mjerama sukladno odluci predstavničkog tijela jedinice lokalne samouprave;
- mjerama za uklanjanje otpada odbačenog u okoliš.

Sredstva za provedbu spomenutih mjera osiguravaju se u proračunu jedinice lokalne samouprave. Način provedbe mjera uređuju se odlukom predstavničkog tijela jedinice lokalne samouprave o mjerama za sprječavanje nepropisnog odbacivanja otpada i mjerama za uklanjanje odbačenog otpada, koja se odmah po donošenju dostavlja Ministarstvu te objavljuje u službenom glasilu i na mrežnim stranicama jedinice lokalne samouprave.

Izvršno tijelo jedinice lokalne samouprave dužno je izvješće o lokacijama i količinama odbačenog otpada, troškovima uklanjanja odbačenog otpada i provedbi spomenutih mjera podnijeti predstavničkom tijelu te jedinice do 31. ožujka tekuće godine za prethodnu kalendarsku godinu. Jedinica lokalne samouprave ima pravo na naknadu troška uklanjanja otpada od vlasnika, odnosno posjednika nekretnine, ako vlasnik nije poznat, odnosno od osobe koja, sukladno posebnom propisu, upravlja određenim područjem (dobrom), na kojem se otpad nalazio.

RECIKLAŽNO DVORIŠTE

Na području Grada Visa, na odlagalištu Wellington u tijeku je izgradnja reciklažnog dvorišta i planirana je pretovarna stanica.

9 MJERE PRIKUPLJANJA MIJEŠANOG KOMUNALNOG OTPADA I BIORAZGRADIVOG KOMUNALNOG OTPADA

Prema Planu gospodarenja otpadom RH za razdoblje 2017 - 2022. godine potrebno je do 2022. godine, a u odnosu na 2015. godinu, postići sljedeće:

- smanjiti ukupnu količinu proizvedenog komunalnog otpada za 5%;
- odvojeno prikupiti 60% mase proizvedenog komunalnog otpada (prvenstveno papira, stakla, metala, plastike, biootpada i dr.);
- odvojeno prikupiti 40% mase proizvedenog biootpada koji je sastavni dio komunalnog otpada;
- odložiti na odlagalište manje od 25 % mase proizvedenog komunalnog otpada.

Primarna reciklaža i odvojeno sakupljanje otpada, ovisno o stanju tehnike i tržišnim uvjetima, stalno se dopunjavaju i mijenjaju. Za što efikasniju i kvalitetniju provedbu primarnog odvajanja obavezan je daljnji nastavak edukacije na svim razinama društva.

Količina miješanog komunalnog otpada Grada Visa u 2015. godini iznosila je 1.522,9 tona prema izvješću „Podaci o proizvedenim količinama miješanog komunalnog otpada po jedinicama lokalne samouprave za 2015. godinu“, Hrvatska agencija za okoliš i prirodu, Zagreb, svibanj, 2017..

Granična količina miješanog komunalnog otpada za Grad Vis, sukladno članku 24. Uredbe o gospodarenju komunalnim otpadom („Narodne novine“, br. 50/17), u cilju smanjenja količine miješanog komunalnog otpada po godinama iznosi:

Tablica 9.-1.: Ciljane količine miješanog komunalnog otpada u odnosu na količine iz 2015. sukladno Uredbi o gospodarenju komunalnim otpadom („Narodne novine“, br. 50/17)

Godina	% od ukupno proizvedenog miješanog komunalnog otpada u 2015.godini	Granična vrijednost miješanog komunalnog otpada na području Grada Visa (t)
2017.	80	1.218,3
2018.	74	1.126,9
2019.	66	1.005,1
2020.	58	883,2
2021.	54	822,3
2022.	50	761,4

Za što efikasniju i kvalitetniju provedbu primarnog odvajanja obavezan je daljnji nastavak edukacije na svim razinama društva. Poticajna naknada za smanjenje količine miješanog komunalnog otpada je mjera kojom se potiče jedinica lokalne samouprave da, u okviru svojih ovlasti, provede mjere radi smanjenja količine miješanog komunalnog otpada koji nastaje na njenom području.

POSUDE ZA KOMPOSTIRANJE KOD KUĆE

U bio otpad iz kućanstava ubrajamo kuhinjski otpad (ostaci od pripreme hrane) te vrtni ili zeleni otpad. Bio otpad čini trećinu kućnog otpada i vrijedna je sirovina za proizvodnju kvalitetnog bio komposta.

Izdvojeni biorazgradivi otpad se može kompostirati u okućnicama, koje zadovoljavaju uvjete za njegovu provedbu. Potrebno je edukacijama o kompostiranju poticati građane za samostalno kompostiranje. Pravilnim kompostiranjem dobije se zreo mrvičast kompost tamnosmeđe do crne boje, koji miriše na šumsku zemlju i kojeg koristimo za prihranjivanje vrtova i zelenih površina.

Ulaskom Republike Hrvatske u Europsku Uniju donesena su i ograničenja u vezi odlaganja biorazgradivog komunalnog otpada. Najveća dopuštena masa biorazgradivog komunalnog otpada koja se godišnje smije odložiti na svim odlagalištima i neusklađenim odlagalištima u Republici Hrvatskoj u odnosu na masu biorazgradivog komunalnog otpada proizvedenog u 1997. godini iznosi:

1. 75%, odnosno 567.131 tona do 31.prosinca 2013.
2. 50%, odnosno 378.088 tona do 31.prosinca 2016.
3. 35%, odnosno 264.661 tona do 31 prosinca 2020.

Jedinica lokalne samouprave dužna je na svom području osigurati kako slijedi:

Tablica 9.-2.: Obaveze jedinice lokalne samouprave

✓	Javnu uslugu prikupljanja miješanog komunalnog otpada i biorazgradivog komunalnog otpada
✓	Odvojeno prikupljanje otpadnog papira, metala, stakla, plastike i tekstila te krupnog (glomaznog) otpada
✓	Sprječavanje odbacivanja otpada na način suprotan ovom Zakonu te uklanjanje tako odbačenog otpada
✓	Provedbu Plana gospodarenja otpadom Republike Hrvatske
✓	Donošenje i provedbu plana gospodarenja otpadom JLS
✓	Provođenje izobrazno - informativne aktivnosti na svom području
✓	Mogućnost provedbe akcija prikupljanja otpada

Više jedinica lokalne samouprave mogu sporazumno osigurati zajedničko ispunjenje jedne ili više gore navedenih obveza. Jedinica lokalne samouprave dužna je sudjelovati u sustavima sakupljanja posebnih kategorija otpada. Jedinice lokalne samouprave su dužne plaćati poticajnu naknadu za smanjenje količina miješanog komunalnog otpada prema rješenju Fonda za zaštitu okoliša i energetska učinkovitost. Ova mjera je propisana s ciljem poticanja jedinice lokalne samouprave da, u okviru svojih ovlasti, provede mjere radi smanjenja količine miješanog komunalnog otpada koji nastaje na području jedinice lokalne samouprave.

10 MJERE ODVOJENOG PRIKUPLJANJA OTPADNOG PAPIRA, METALA, STAKLA I PLASTIKE TE KRUPNOG (GLOMAZNOG) KOMUNALNOG OTPADA

Grad Vis obvezan je osigurati odvojeno prikupljanje problematičnog otpada, otpadnog papira, metala, stakla, plastike i tekstila te krupnog (glomaznog) otpada.

U cilju osiguravanja mogućnosti odvojenog prikupljanja otpada Grad Vis će osigurati sljedeće:

Tablica 10.-1.: Obaveze jedinice lokalne samouprave

Funkcioniranje jednog ili više reciklažnih dvorišta, odnosno mobilne jedinice na svom području
Postavljanje odgovarajućeg broja i vrsta spremnika za odvojeno sakupljanje problematičnog otpada, otpadnog papira, metala, stakla, plastike i tekstila koji nisu obuhvaćeni sustavom gospodarenja posebnom kategorijom otpada, na javnoj površini
Obavješćavanje kućanstava o lokaciji i izmjeni lokacije reciklažnog dvorišta, mobilne jedinice i spremnika za odvojeno sakupljanje problematičnog otpada, otpadnog papira, metala, stakla, plastike i tekstila
Usluga prijevoza krupnog (glomaznog) komunalnog otpada na zahtjev korisnika usluge

Obveze koje su propisane Zakonom o održivom gospodarenju otpadom su u ovisnosti i o broju stanovnika pojedine jedinice lokalne samouprave, i to kako je navedeno:

- Jedinica lokalne samouprave koja ima 1.500 stanovnika ili manje, a nije osigurala funkcioniranje reciklažnog dvorišta, dužna je osigurati funkcioniranje istog na svojem području posredstvom mobilne jedinice, koja se u smislu predmetnog Zakona smatra reciklažnim dvorištem;
- Jedinica lokalne samouprave koja ima više od 1.500 stanovnika dužna je osigurati funkcioniranje najmanje jednog reciklažnog dvorišta i još po jedno na svakih idućih 25.000 stanovnika na svojem području;
- Jedinica lokalne samouprave koja ima više od 100.000 stanovnika dužna je osigurati funkcioniranje najmanje četiri reciklažna dvorišta i još po jedno na svakih idućih 30.000 stanovnika na svojem području;
- Jedinica lokalne samouprave dužna je u naseljima u kojima se ne nalazi reciklažno dvorište osigurati funkcioniranje istog posredstvom mobilne jedinice koja se u smislu predmetnog Zakona smatra reciklažnim dvorištem.

Jedinice lokalne samouprave obvezne su o svom trošku, na odgovarajući način osigurati godišnje provedbu izobrazno - informativnih aktivnosti u vezi gospodarenja otpadom na svojem području, a osobito javne tribine, informativne publikacije o gospodarenju otpadom i objavu specijaliziranih priloga u lokalnim medijima (televizija i radio).

POSTAVLJANJE SPREMNIKA ZA KOMUNALNI OTPAD NAMIJENJEN ZA RECIKLAŽU

Svako domaćinstvo, koje se nalazi dalje od zelenog otoka, nabaviti će vlastiti spremnik ili vreće za reciklirajući otpad i za komunalni otpad. Stanovništvo treba mijenjati navike u vezi s odlaganjem otpada u svoj spremnik. Struktura smeća ukazuje na razinu gospodarenja otpadom. Prevencija nastajanja i ponovna upotreba otpada zbog najpovoljnijeg utjecaja na okoliš najvažnija je stavka gospodarenja otpadom. Stvaranjem manje količine otpada koji će se odlagati građani će plaćati i manju cijenu za odvoz otpada.

POSTAVLJANJE ZELENIH OTOKA

Zeleni otok predstavlja skup spremnika za papir i karton, staklo, tekstil, plastičnu i metalnu ambalažu. Na području Grada Visa već se nalazi 7 zelenih otoka sa spremnicima za odvojeno prikupljanje papira, stakla, plastike i tekstila.

GLOMAZNI KOMUNALNI OTPAD

Glomazni komunalni otpad se prikuplja po potrebi na poziv građana.

Veliki dio glomaznog otpada se može reciklirati, a Naputkom o glomaznom otpadu definirano je što sve spada u tu vrstu otpada te će se stanovništvo educirati o otpadu kojeg mogu odlagati u kontejnere za glomazni otpad.

Popis vrsta predmeta koji se smatraju krupnim (glomaznim) otpadom i koji se mogu kategorizirati ključnim brojem 20 03 07 propisan Dodatkom Naputka o glomaznom otpadu:

- kupaonska oprema (kada, umivaonik, ogledalo, slavina za vodu, stalak za ručnike,...)
- namještaj (ormar, stol, polica, stolac, zidni sat,..)
- stvari za djecu (stolica i hodalica za dijete, dječja kolica, auto sjedalica,...)
- podne obloge (tepih, laminat, linoleum, parket,..)
- kuhinjska oprema (sudoper, šank, radna površina)
- vrtna oprema (vrtni namještaj, posude za cvijeće, ljuljačka, suncobran,...)
- ostali glomazni otpad (rolete, tende, vrata, prozor, dekorativni predmeti većih dimenzija, radijator, sprave za vježbanje, bicikl).

11 POPIS PROJEKATA VAŽNIH ZA PROVEDBU ODREDBI PLANA GOSPODARENJA OTPADOM GRADA VISA

Realizacija ciljeva gospodarenja otpadom ovisi o uspješnosti provedbe mjera koje su definirane Planom gospodarenja otpadom Republike Hrvatske, Zakonom o održivom gospodarenju otpadom i ostalih propisa gospodarenja otpadom. Provedbom projekata važnih za provedbu Plana gospodarenja otpadom Grada Visa povećati će se uspješnost ostvarenja ciljeva.

Tablica 11.-1.: Popis projekata važnih za provedbu Plana gospodarenja otpadom Grada Visa

Br.	Vrsta projekta	Status projekta
1.	Provedba izobrazno-informativnih aktivnosti o važnosti kompostiranja	Planirana je provedba navedenih aktivnosti; izrada i dijeljenje informativnih letaka, održavanje edukativnih radionica.
2.	Nabava i distribucija kućnih kompostera	Planirana je nabava kućnih kompostera.
3.	Nabava opreme, vozila i plovila za odvojeno prikupljanje papira, kartona, metala, plastike stakla i tekstila	Planirana je nabava kontejnera i posuda za komunalni otpad, kao i spremnika, posuda i vrećica za reciklabilni otpad te nabava komunalnog vozila. Planira se uspostava još 3 podzemna zelena otoka i 5 nadzemnih zelenih otoka s kapacitetima spremnika od 1,1 m ³ .
4.	Izgradnja postrojenja za sortiranje odvojeno prikupljenog papira, kartona, metala, stakla, plastike i dr. (sortirnica)	Planirana uspostava sortirnice u sklopu sanacije odlagališta Wellington.
5.	Izgradnja reciklažnih dvorišta	U tijeku je izgradnja reciklažnog dvorišta na lokaciji odlagališta Wellington.
6.	Uvođenje naplate prikupljanja i obrade miješanog i biorazgradivog komunalnog otpada po količini	U tijeku je izrada Cjenika javne usluge. Planirana je nabava programskih aplikacija za vođenje evidencije broja pražnjenja spremnika za komunalni otpad po volumenu spremnika. Planirana je nabava 1900 posuda kapaciteta 80 l – 240 l za miješani komunalni otpad.
7.	Nabava opreme i vozila za odvojeno prikupljanje biootpada	Planirana je nabava posuda ili vrećica za bio otpad i nabava vozila za odvojeno prikupljanje biootpada.
8.	Izgradnja postrojenja za biološku obradu odvojeno prikupljenog biootpada	Planirana uspostava mini kompostane u sklopu sanacije odlagališta.
9.	Praćenje udjela biorazgradivog otpada u miješanom komunalnom otpadu	Provodit će se ispitivanje sastava komunalnog otpada i praćenje sastava

		otpada u spremnicima komunalnog otpada od strane komunalnih redara.
10.	Izgradnja i opremanje reciklažnih dvorišta za građevni otpad	Planira se izgradnja reciklažnog dvorišta uz lokaciju odlagališta Wellington.
11.	Uspostaviti sustav gospodarenja muljem	U nadležnosti Ministarstva i Hrvatskih voda.
12.	Interventno prikupljanje i zbrinjavanje morskog otpada	Osigurati će se putem ovlaštenih tvrtki.
13.	Izrada Studije procjene količine otpada koji sadrži azbest	Grad Vis će sudjelovati u prikupljanju podataka o prisutnim građevinskim površinama od azbesta na svom području.
14.	Izrada odlagališnih ploha za odlaganje građevnog otpada koji sadrži azbest	Izgrađena.
15.	Sanacija lokacija onečišćenih otpadom odbačenim u okoliš	Evidentirane lokacije će se sanirati, i pojačati će se mjere za sprječavanje odbacivanja otpada na lokacijama na kojima je u više navrata utvrđeno nepropisno odbacivanje otpada.
16.	Provedba aktivnosti predviđenih Programom izobrazno - informativnih aktivnosti i održivom gospodarenju otpadom	Planirana kontinuirana izobrazba.
17.	Izobrazba svih sudionika uključenih u nadzor gospodarenja otpadom	Planirana kontinuirana izobrazba.
18.	Sanacija odlagališta Wellington	U tijeku

12 ORGANIZACIJSKI ASPEKTI, IZVORI I VISINA FINANCIJSKIH SREDSTAVA ZA PROVEDBU MJERA GOSPODARENJA OTPADOM

Jedinice lokalne samouprave nadležne su za osiguravanje javne usluge prikupljanja komunalnog otpada, uspostavu reciklažnih dvorišta te provedbu mjera sprječavanja odbacivanja otpada u okoliš kao i uklanjanje u okoliš odbačenog otpada, davanje suglasnosti za akciju prikupljanja otpada, planiranje lokacija građevina od lokalnog značaja, provedbu izobrazno-informativnih aktivnosti te provedbu obveza propisanih Planom gospodarenja otpadom RH i Zakonom o održivom gospodarenju otpadom.

Trgovačka društva u javnom vlasništvu Jedinica lokalnih samouprava obavljaju usluge sakupljanja, odnosno obrade određene posebne kategorije otpada, pružanje javne usluge prikupljanja miješanog komunalnog otpada i biorazgradivog otpada, upravljaju radom Centra za gospodarenje otpadom, sortirnice i reciklažnog dvorišta.

Trgovačka društva u privatnom vlasništvu mogu biti uključena u gospodarenje otpadom, obavljanje djelatnosti prijevoza otpada, posredovanja u gospodarenju otpadom, trgovanja otpadom, sakupljanja otpada, oporabe otpada, zbrinjavanja otpada, druge obrade otpada te izvoz i uvoz otpada, provedbu akcije prikupljanja otpada, pružanje javne usluge prikupljanja komunalnog otpada i obavljanje poslova laboratorija.

Služba za komunalni red jedinice lokalne samouprave je nadležna za provedbu mjera sprječavanja nepropisnog odbacivanja otpada u okoliš (evidencija lokacija odbačenog otpada, provedba redovitog godišnjeg nadzora područja JLS i ostale utvrđene mjere), za uklanjanje tako odbačenog otpada pri čemu je za utvrđivanje činjeničnog stanja u vezi s odbačenim otpadom ovlaštena zatražiti nalog suda i asistenciju djelatnika ministarstva nadležnog za unutarnje poslove.

Ulaganja sa novčanim iznosima prema vrsti projekta za planirano razdoblje 2017.- 2022. godine prikazano je niže u tablici 12.-1..

Tablica 12.-1.: Procjena ulaganja sa novčanim iznosima prema vrsti projekta za planirano razdoblje 2017.-2022. godine

Vrsta planiranih projekta sukladno Planu Republike Hrvatske za razdoblje 2017,-2022.	Procjena financijskih sredstava u kn
Provedba izobrazno-informativnih aktivnosti o važnosti kompostiranja	100.000,00
Nabava i distribucija kućnih kompostera	75.000,00
Nabava opreme, vozila i plovila za odvojeno	5.000.000,00

Plan gospodarenja otpadom Grada Visa za razdoblje od 2017.-2022. godine

prikupljanje papira, kartona, metala, plastike, stakla i tekstila	
Izgradnja postrojenja za sortiranje odvojeno prikupljenog papira, kartona, metala, stakla, plastike i dr.(sortirnica)	U sklopu sanacije odlagališta Wellington
Izgradnja reciklažnih dvorišta	2,500.000,00
Uvođenje naplate prikupljanja i obrade miješanog i biorazgradivog komunalnog otpada po količini	250.000,00
Nabava opreme i vozila za odvojeno prikupljanje biootpada	2,000.000,00
Izgradnja postrojenja za biološku obradu odvojeno prikupljenog biootpada	2,600.000,00
Praćenje udjela biorazgradivog otpada u miješanom komunalnom otpadu	150.000,00
Izgradnja i opremanje reciklažnih dvorišta za građevni otpad	1,000.000,00
Uspostaviti sustav gospodarenja muljem	/
Interventno prikupljanje i zbrinjavanje morskog otpada	20.000,000
Izrada Studije procjene količine otpada koji sadrži azbest	/
Izrada odlagališnih ploha za odlaganje građevnog otpada koji sadrži azbest	/
Sanacija lokacija onečišćenih otpadom odbačenim u okoliš	1,000.000,00
Provedba aktivnosti predviđenih Programom izobrazno-informativnih aktivnosti i održivom gospodarenju otpadom	1,000.000,00
Izobrazba svih sudionika uključenih u nadzor gospodarenja otpadom	1,000.000,00
Sanacija odlagališta Wellington	17,000.000,00
Ukupno:	33,695.000,00

13 ROKOVI I NOSITELJI IZVRŠENJA PLANA GOSPODARENJA OTPADOM GRADA VISA

Nositelji izvršenja Plana gospodarenja otpadom su Grad Vis, za koju se Plan gospodarenja otpadom donosi te trgovačko društvo za komunalne djelatnosti Gradina Vis d.o.o.

Tablica 13.-1.: Planirana dinamika izvršenja plana gospodarenja otpadom

Br. mjere	Mjera	Rok prema PGO RH	2017.	2018.	2019.	2020.	2021.	2022.
M 1.1.1	Mjere definirane Planom sprječavanja nastanka otpada	2022.	✓	✓	✓	✓	✓	✓
M 1.1.3	Kućno kompostiranje	2020.		✓	✓	✓		
M 1.2.1	Nabava opreme, vozila i plovila za odvojeno prikupljanje papira, metala, plastike, stakla i tekstila	2020.		✓	✓	✓		
M 1.2.2	Izgradnja postrojenja za sortiranje odvojeno prikupljenog papira, kartona, metala, stakla, plastike i dr. (sortirnica)	2020.		✓	✓	✓		
M 1.2.3	Izgradnja reciklažnih dvorišta	2018.		✓	✓	✓	✓	✓
M 1.2.4	Uvođenje naplate prikupljanja i obrade miješanog i biorazgradivog komunalnog otpada po količini	2017. 2018.	✓	✓				

Plan gospodarenja otpadom Grada Visa za razdoblje od 2017.-2022. godine

Br. mjere	Mjera	Rok prema PGO RH	2017.	2018.	2019.	2020.	2021.	2022.
M 1.2.6	Izgradnja postrojenja za recikliranje	2022.						
M 1.3.2	Nabava opreme i vozila za odvojeno prikupljanje biootpada	2020.		✓	✓	✓		
M 1.3.3	Izgradnja postrojenja za biološku obradu odvojeno prikupljenog biootpada	2020.		✓	✓	✓		
M 1.4.2	Praćenje udjela biorazgradivog otpada u miješanom komunalnom otpadu	kontinuirano		✓	✓	✓	✓	✓
M 2.1.2	Izgradnja i opremanje reciklažnih dvorišta za građevni otpad	2020.		✓	✓	✓		
M 2.2.2	Uspostaviti sustav gospodarenja muljem	2022.						
M 2.4.3	Interventno prikupljanje i zbrinjavanje morskog otpada	2018.						
M 2.6.2	Izrada Studije procjene količine otpada koji sadrži azbest po županijama	2019.						

Br. mjere	Mjera	Rok prema PGO RH	2017.	2018.	2019.	2020.	2021.	2022.
M 2.6.3	Izgradnja odlagališnih ploha za odlaganje građevnog otpada koji sadrži azbest	2022.						
M 4.2	Sanacija odlagališta neopasnog otpada	2022.		✓	✓	✓	✓	✓
M 4.5	Sanacija lokacija onečišćenih otpadom odbačenim u okoliš	2020.	✓	✓	✓	✓		
M 5.2	Provedba aktivnosti predviđenih Programom izobrazno-informativnih aktivnosti o održivom gospodarenju otpadom	2022.	✓	✓	✓	✓	✓	✓
M 7.1	Izobrazba svih sudionika uključenih u nadzor gospodarenja otpadom	kontinuirano	✓	✓	✓	✓	✓	✓

Izvori financiranja su općinski/gradski proračun, proračun Jedinice područne regionalne samouprave, Ministarstvo zaštite okoliša i energetike, Fond za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost, Hrvatske vode, isporučitelji vodnih usluga te međunarodni izvori financiranja (EU fondovi).